

ความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติ การนิเทศทาง การพยาบาล ของ หัวหน้า หน่วยงาน
โรงพยาบาล ศูนย์ และ โรงพยาบาล ทั่วไป
สังกัด กระทรวง สาธารณสุข

นางอรุณี ลาภขจรสงวน

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2539

ISBN 974 - 636 - 745 - 5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I17409408

KNOWLEDGE, ATTITUDE, AND NURSING SUPERVISORY PRACTICE OF HEAD NURSES,
REGIONAL HOSPITAL AND MEDICAL CENTERS, AND GENERAL HOSPITALS
UNDER THE JURISDICTION OF THE MINISTRY OF PUBLIC HEALTH

Mrs. Darunee Larpkachornsanguan

ศูนย์วิทยทรัพยากร

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of The Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science

Nursing Administration Program

Graduate School

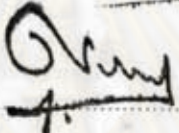
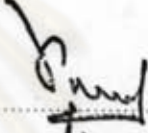
Chulalongkorn University

Academic Year 1996

ISBN 974 - 636 - 745 - 5

หัวข้อวิทยานิพนธ์   ความรู้ ทักษะและการปฏิบัติการนิเทศทางการพยาบาลของหัวหน้า
 หอผู้ป่วย โรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลทั่วไป สังกัดกระทรวงสาธารณสุข
 โดย   นางตรุณี ลากขจรสงวน
 สาขาวิชา   การบริหารการพยาบาล
 อาจารย์ที่ปรึกษา   รองศาสตราจารย์ ดร.ประนอม โอทกานนท์
 อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม   ผู้ช่วยศาสตราจารย์ บุญใจ ศรีสถิตยน์ราษฎร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
 การศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

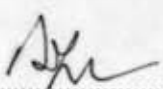
  ..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
 (ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ศุภวัฒน์ ชูติวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

 ..... ประธานกรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ สมคิด รักษาสัตย์)

 ..... อาจารย์ที่ปรึกษา
 (รองศาสตราจารย์ ดร.ประนอม โอทกานนท์)

 ..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ บุญใจ ศรีสถิตยน์ราษฎร์)

 ..... กรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ จำไพ สุขสวัสดิ์ ณ อยุธยา)

พิมพ์ต้นฉบับบทความวิจัยวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

คุณิ์ ลักษจรสวงน : ความรู้ ทศนคติ และการปฏิบัติกรนเทศทงการพยบาลรองหวัหน้า
หอรผู้ป่วย รรพยบาลศูนยัและรรพยบาลทวัไป สังกัตกระทรวงสธารณศษ (KNOWLEDGE,
ATTITUDE, AND SUPERVISORY PRACTICE OF HEAD NURSES, REGIONAL HOSPITAL
AND MEDICAL CENTERS, AND GENERAL HOSPITALS UNDER THE JURISDICTION OF
THE MINISTRY OF PUBLIC HEALTH) อจกรยัที่ปรกรษ : รรทศตรจกรยั ดร. ปรธนอม
อรทกานนท, อจกรยัที่ปรกรษารวม : ผู้ชวัยศตรจกรยับุญจจ ศรศถถถยันรกร, 103 หน้า.
ISBN 974 - 636 - 745 - 5

การจจยัคร้งนี้มวัตฤประสงค้เพื่อศกษาและปรรยบเทยบความรู้ ทศนคติ และการปฏิบัติกร
นเทศทงการพยบาลรองหวัหน้าหอรผู้ป่วยรรพยบาลศูนยั รรพยบาลทวัไป สังกัตกระทรวงสธารณศษ
จ้งนทตามระยชเวลาในการดำรงตำแหน่ง แผนกที่ปรกรษบงงาน และประนทของรรพยบาล ผลการจจยั
พบว้

1. หวัหน้าหอรผู้ป่วยที่มีระยชเวลาในการดำรงตำแหน่งหวัหน้าหอรผู้ป่วยต่างกัน มีความรู้
ทศนคติและการปฏิบัติกรนเทศทงการพยบาลไม่แตกต้งกัน
2. หวัหน้าหอรผู้ป่วยที่ปรกรษบงงานนแผนกที่ต่างกันมีความรู้ และทศนคติกรนเทศทงการ
พยบาลไม่แตกต้งกัน แต่มีการปฏิบัติกรนเทศทงการพยบาลแตกต้งกันอย่างม้นัยส้งค้ทงสถิติ
ที่ระตบ 0.05 โดยหวัหน้าหอรผู้ป่วยแผนกศลยกรรรมมีการปฏิบัติกรนเทศทงการพยบาลมกกว้หวัหน้า
หอรผู้ป่วยแผนกศลยกรรรม
3. หวัหน้าหอรผู้ป่วยที่ปรกรษบงงานนรรพยบาลศูนยัและรรพยบาลทวัไปมีความรู้ ทศนคติ
และการปฏิบัติกรนเทศทงการพยบาลไม่แตกต้งกัน

ศูนยัวทยัทรพยกร
จุพาลงกรณัมทวทยาลัย

ภากวษา ..... พยบาลศาสตรั
สชววษา ..... การบรหการพยบาล
ปรกรศกษา 2539

ลายมอชอณลล ..... *Olisa Kiatpr...*
ลายมอชอจกรยัที่ปรกรษ ..... *Shir Ton*
ลายมอชอจกรยัที่ปรกรษารวม ..... *H.K. ...*

C686330 : : MAJOR NURSING ADMINISTRATION PROGRAM
KEY WORD : KNOWLEDGE / ATTITUDE / PRACTICE / NURSING SUPERVISION / HEAD NURSE

DARUNEE LARPKACHORNSANGUAN : KNOWLEDGE, ATTITUDE, AND NURSING SUPERVISORY PRACTICE OF HEAD NURSES, REGIONAL HOSPITAL AND MEDICAL CENTERS, AND GENERAL HOSPITALS UNDER THE JURISDICTION OF THE MINISTRY OF PUBLIC HEALTH. THESIS ADVISER : ASSO. PROF. PRANOM OTHAGANONT, Ed.D. THESIS CO-ADVISER : ASST. PROF. BUNJAI SRISATHITNARAGUL. 103 pp. ISBN 974 - 636 - 745 - 5

The objectives of this research were to study and compare knowledge, attitude, and nursing supervisory practice of head nurses in Regional Hospital and Medical Centers and General Hospitals under the Jurisdiction of the Ministry of Public Health. The major finding were as follows ;

1. There were no statistically significant difference at .05 level of knowledge, attitude, and nursing supervisory practice of head nurses as classified by their length of time working as head nurses.
2. Their were a statistically significant difference at .05 level of nursing supervisory practice of head nurses as classified by their work department between surgical department and obstetric - gynaec department
3. There were no statistically significant difference at .05 level of knowledge, attitude, and nursing supervisory practice of head nurses as classified by their types of hospitals (Regional hospitals and medical centers and general hospitals)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา พยาบาลศาสตร์
สาขาวิชา การบริหารการพยาบาล
ปีการศึกษา 2539

ลายมือชื่อนิสิต ธรรมา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา Shor Iou
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม 40

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบรำลึกถึงพระคุณของรองศาสตราจารย์ ดร. ประนอม โอทกานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญใจ ศรีสถิตยัณราภูร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ชี้แนะแนวทางที่เป็นประโยชน์ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ และที่สำคัญ ที่สุดเป็นผู้ให้กำลังใจอย่างสม่ำเสมอ กราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ สมคิด รักษาสัตย์ รองศาสตราจารย์รำไพ สุขสวัสดิ์ ณ อยุธยา ที่กรุณาเป็นประธานและกรรมการ อีกทั้งให้คำแนะนำในการสอบวิทยานิพนธ์

กราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และให้ความเมตตา กรุณาแก่ผู้วิจัยเสมอมา ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่นิพนธ์เอกสาร หนังสือ ตำรา และปริญญานิพนธ์ทุกท่าน ดังปรากฏในบรรณานุกรม ตลอดจนผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือการวิจัย ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงพยาบาล หัวหน้าพยาบาล หัวหน้าหอผู้ป่วย ผู้ประสานงานโรงพยาบาลทุกแห่งที่กรุณาให้ความร่วมมือในการวิจัยเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณเพื่อนร่วมรุ่นสาขาวิชาการบริหารการพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทุกท่านที่เป็นกำลังใจ ช่วยเหลือเกื้อกูลผู้วิจัยตลอดมา โดยเฉพาะคุณชวนพิศ สิ้นสุวรรณ คุณสัณญลักษณ์ แยมวิบูล คุณจันทร์ศรภ์ ไตรย์ปัทม์ คุณนงลักษณ์ อนันตवार คุณกนกพร กุลสิงห์ และคุณจันทร์ สังข์สุวรรณ ขอขอบคุณผู้ช่วยเหลือสนับสนุนอีกหลายท่านที่ได้กล่าวนามได้ทั้งหมดในที่นี้ และขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ให้ทุนอุดหนุนการวิจัยครั้งนี้

กราบรำลึกถึงพระคุณของคุณพ่อ คุณแม่และพี่ ๆ น้อง ๆ ที่ให้กำลังใจ และช่วยปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ ขอบใจลูกสุรชัยและเบญจรัตน์ที่เป็นกำลังใจที่ดียิ่ง และขอขอบพระคุณ คุณปิติภูมิ คู่ชีวิตที่มีส่วนสนับสนุนเงินทุนส่วนหนึ่งในการศึกษา ทุกท่านที่กล่าวมาล้วนมีความสำคัญที่ช่วยให้งานวิจัยนี้ลุล่วงไปได้ด้วยดี คุณประโยชน์อันใดที่เกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแต่ทุกท่านที่ได้กล่าวมาทั้งหมดนี้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ปัญหาการวิจัย.....	5
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
แนวเหตุผลและสมมติฐานของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
การนิเทศงานการพยาบาล.....	10
1. ความหมายของการนิเทศงานการพยาบาล.....	11
2. ความสำคัญของการนิเทศงานการพยาบาล.....	12
3. ปรัชญาของการนิเทศงานการพยาบาล.....	13
4. หลักการของการนิเทศงานการพยาบาล.....	14
5. กระบวนการนิเทศงานการพยาบาล.....	17
6. กิจกรรมการนิเทศงานการพยาบาล.....	19
ผู้นิเทศงานการพยาบาล.....	19
ปัจจัยส่งเสริมความสำเร็จในการนิเทศงานการพยาบาล.....	22
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	26
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	29

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	30
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	33
การเก็บรวบรวมข้อมูล	38
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	39
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	58
สรุปผลการวิจัย.....	59
อภิปรายผล.....	63
ข้อเสนอแนะจากการวิจัย.....	68
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	69
เอกสารอ้างอิง.....	70
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย.....	78
ภาคผนวก ข สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	79
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	83
ประวัติผู้วิจัย.....	103

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนโรงพยาบาลที่เป็นประชากรและจำนวนกลุ่มตัวอย่าง.....	31
2 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างของหัวหน้าหอผู้ป่วยจำแนกตามประเภทโรงพยาบาล...	31
3 จำนวนและร้อยละของหัวหน้าหอผู้ป่วยจำแนกตามระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง หัวหน้าหอผู้ป่วย แผนกที่ปฏิบัติงาน และประเภทโรงพยาบาล.....	41
4 จำนวนร้อยละของความรู้ ทักษะและการปฏิบัติการนิเทศทางการพยาบาล ของหัวหน้าหอผู้ป่วย.....	42
5 จำนวนร้อยละ และระดับความรู้การนิเทศทางการพยาบาลของหัวหน้าหอผู้ป่วย จำแนกเป็นรายเรื่อง.....	43
6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของทักษะ การนิเทศทางการ พยาบาลของหัวหน้าหอผู้ป่วย จำแนกเป็นรายเรื่อง.....	44
7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติการนิเทศทางการพยาบาล ของหัวหน้าหอผู้ป่วย จำแนกเป็นรายเรื่อง.....	45
8 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยของความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติการนิเทศทาง การพยาบาลของหัวหน้าหอผู้ป่วย จำแนกระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง.....	46
9 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยของความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติการนิเทศทาง การพยาบาลของหัวหน้าหอผู้ป่วย จำแนกตามแผนกที่ปฏิบัติงาน.....	47
10 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยของความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติการนิเทศทาง การพยาบาลของหัวหน้าหอผู้ป่วย จำแนกตามประเภทของโรงพยาบาล.....	48
11 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยของความรู้การนิเทศทางการพยาบาลของหัวหน้า หอผู้ป่วย จำแนกตามระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งหัวหน้าหอผู้ป่วย.....	49
12 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยของความรู้การนิเทศทางการพยาบาลของหัวหน้า หอผู้ป่วย จำแนกตามแผนกที่ปฏิบัติงาน.....	50
13 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยของความรู้การนิเทศทางการพยาบาลของหัวหน้า หอผู้ป่วย จำแนกตามประเภทของโรงพยาบาล.....	51

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
14	เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยของทัศนคติการนิเทศทางการพยาบาลของหัวหน้า หอผู้ป่วย จำแนกตามระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งหัวหน้าหอผู้ป่วย.....52
15	เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยของทัศนคติการนิเทศทางการพยาบาลของหัวหน้า หอผู้ป่วย จำแนกตามแผนกที่ปฏิบัติงาน.....53
16	เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยของทัศนคติการนิเทศทางการพยาบาลของหัวหน้า หอผู้ป่วย จำแนกตามประเภทของโรงพยาบาล.....54
17	เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยของความรู้การนิเทศทางการพยาบาลของหัวหน้า หอผู้ป่วย จำแนกตามระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งหัวหน้าหอผู้ป่วย.....55
18	เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยของความรู้การนิเทศทางการพยาบาลของหัวหน้า หอผู้ป่วย จำแนกตามแผนกที่ปฏิบัติงาน.....56
19	เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยของความรู้การนิเทศทางการพยาบาลของหัวหน้า หอผู้ป่วย จำแนกตามประเภทของโรงพยาบาล.....57
20	ดัชนีแสดงคุณภาพของแบบสอบถามความรู้การนิเทศทางการพยาบาลของหัวหน้า หอผู้ป่วย จำนวน 30 คน.....102

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย